

MILJØTILLADELSE
TIL HUSDYRBRUGET
HALDSØMINDEVEJ 4,
ASSENTOFT MARK, 8960
RANDERS SØ

Registreringsblad - Miljøtilladelse

Hovedmatrikelnr.	35b, Assentoft By, Essenbæk
Cvr. nr.	31474574
Ejer, ansøger og driftsansvarlig	Viking Genetics FMBA
Tilladelsesbetegnelse	§ 16b, kvægbrug <3.500 kg NH ₃
Tilsynsmyndighed:	Randers Kommune
Sagsnummer	09.17.21-P19-5-24
Sagsbehandler	Peter Dalgas Kruse
Tilladelsens dato	30. juni 2025

Indhold

Registreringsblad - Miljøtilladelse	2
Resumé	5
Generelle forhold	5
Vilkår for tilladelse	7
Generelt	7
Anlæg	7
Produktionsareal og staldindretning	7
Lugt	7
Støj	7
Fluebekæmpelse	8
Egenkontrol	9
KOMMUNENS VURDERING	10
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	11
Kommunens vurderinger og bemærkninger	11
Placering	11
Kommunens vurderinger og bemærkninger	12
Natur	12
Kommunens vurderinger og bemærkninger	12
Lugt	14
Kommunens vurderinger og bemærkninger	15
Støv	15
Kommunens vurderinger og bemærkninger	15
Støj	16
Kommunens vurderinger og bemærkninger	16
Rystelser	16
Kommunens vurderinger og bemærkninger	16
Transport/vejforhold	17
Kommunens vurderinger og bemærkninger	17
Lys	18
Kommunens vurderinger og bemærkninger	18
Fluer og skadedyr	18
Kommunens vurderinger og bemærkninger	18
Afstandskrav	18

Kommunens vurderinger og bemærkninger	20
Opbevaring/ håndtering af husdyrgødning	21
Kommunens vurderinger og bemærkninger	21
Restvand / overfladevand	21
Kommunens vurderinger og bemærkninger	21
Affald	21
Kommunens vurderinger og bemærkninger	22
Olie- og kemikalier.....	22
Kommunens vurderinger og bemærkninger	22
Uheld	22
Kommunens vurderinger og bemærkninger	22
Offentliggørelse	23
Partshøring	23
Offentliggørelse af tilladelsen	23
Klagevejledning.....	23
Hvem kan klage?.....	23
Hvordan klager jeg?.....	24
Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?	24
Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?	24
Bilag:	25
Dine persondata	26

Resumé

Husdyrbruget har en miljøtilladelse fra 1. oktober 2018 til avlstyre i eksisterende stalde på Haldsømindevej 4 og i to nye stalde nær bygningerne på Ebeltoftvej 16, 8960 Randers SØ. Der ansøges om ny miljøtilladelse, da der sker ændringer af husdyrbrugets ejendomsforhold. Matriklen med de nye stalde framatrikuleres ejendommen. Bygningsmassen på den resterende del af Haldsømindevej 4 udvides med en ny servicebygning i forlængelse af en eksisterende stald (se situationsplan bilag 1). Dyreholdet ændres fra handyr (avlstyre) til hundyr (avlskvier med udtagning af donor-æg). Dyretypen ændres derfor til flexgruppen "Alle kvæg; Dybstrøelse". For at overholde ammoniakdepositionskrav til natur, reduceres produktionsarealet i staldene fra 1.979 til 1.961 m². Der er ingen gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbruget.

Der meddeles samtidig dispensation (jf. Husdyrbruglovens § 9. stk. 3) til afstandskravet på 30 m til naboskel.

Miljøtilladelsen stiller bl.a. vilkår om staldtype, dyretype og produktionsarealer. Der er desuden stillet vilkår for at hindre støj- og fluegener.

På baggrund af de stillede vilkår i miljøtilladelsen og de generelle regler for husdyrbrug vurderer Randers Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne, og at husdyrbruget vil kunne drives uden væsentlige gener for omgivelserne, når driften sker i overensstemmelse med disse regler.

Generelle forhold

Randers Kommune godkender i henhold til § 16b, stk. 1 i Husdyrbrugloven¹ husdyrbruget Haldsømindevej 4, Assentoft Mark, 8960 Randers SØ. Tilladelsen gives på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i miljøtilladelsen overholdes.

Vilkårene i tilladelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser. Øvrig lovgivning - f.eks. den til enhver tid gældende Godkendelsesbekendtgørelse², Husdyrgødningsbekendtgørelse³ og Gødningsanvendelsesbekendtgørelse⁴ skal også overholdes og særlig bemærkes:

- At der på arealer hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal foretages effektiv rengøring efter endt ophold (eks. servicerum og gangarealer m.v.).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse 2024-10-16 nr. 1089 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

⁴ Bekendtgørelse 2024-07-16 nr. 931 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning.

Ud over miljøtilladelsens vilkår og de generelle regler, skal driftsansvarlige desuden være opmærksom på følgende:

- At grundlaget for tilladelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 245262, version 3.
- At ændring, etablering, eller renovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v. i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen.
- At øvrige nødvendige godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder byggetilladelse samt udlednings- og nedsivningstilladelse til regnvand.
- At der er en udnyttelsesfrist på 6 år fra tilladelsen, er meddelt.
- At tilladelsen betragtes som udnyttet når evt. byggeri er afsluttet, samt ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med tilladelsen, dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af tilladelsen.
- At alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, tilladelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.
- At tilladelsen eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.

Vilkår for tilladelse

Generelt

1. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
2. Miljøtilladelsen kan ikke udnyttes før bygningerne på *matr. 3di, Drastrup By, Essenbæk* er framatrikuleret Haldsømindevej 4, 8960 Randers SØ.

Anlæg

Produktionsareal og staldindretning

3. Den maksimale størrelse af produktionsarealer og fordeling af staldsystemer skal være i overensstemmelse med tabel 1 og skitserne, bilag 2:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Dalsgård 1	1.204	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	640
Dalsgård 2	2.853	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	1.321
Samlet produktionsareal			1.961

Tabel 1: Fordeling af staldsystemer/produktionsarealer i de enkelte stalde

4. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Lugt

5. Hvis der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der skønnes at være større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Støj

6. Husdyrbrugets bidrag til det udendørs støjniveau målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Tabel 2: Grænseværdier for støj

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Hvis kommunen får begrundet mistanke om, at vilkårene om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at husdyrbruget foretager de nødvendige tiltag og efterfølgende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor husdyrbrugets støj under normale forhold er maksimal. Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984, *Målinger af ekstern støj* og nr. 5/1993, *Beregning af ekstern støj fra virksomheder* eller Orientering nr. 9/1997.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

Fluebekæmpelse

- Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste [retningslinjer for fluebekæmpelse](#).

Egenkontrol

8. Til kontrol af driftsvilkårene og forudsætningerne for tilladelsen skal der årligt føres journal med nedenstående oplysninger:
 - a. Oplysninger om produktionsniveau, som Gødningsregnskab, købs- og salgsnota, E-kontrol eller lignende.

Egenkontroloplysninger skal opbevares i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende.

KOMMUNENS VURDERING

Husdyrbruget Haldsømindevej 4 har en miljøtilladelse fra 1. oktober 2018 til avlstyre i eksisterende stalde og i to nye stalde nær bygningerne på Ebeltoftvej 16. Der ansøges om ny miljøtilladelse, da der sker ændringer af husdyrbrugets ejendomsforhold. Matriklen med de nye stalde framatrikuleres Haldsømindevej 4. Denne ændring er en forudsætning for at denne miljøtilladelse kan udnyttes, hvilket er stillet som vilkår.

Bygningsmassen på Haldsømindevej 4 udvides med en ny servicebygning i forlængelse af en eksisterende stald (se situationsplan bilag 1). Endelig ændres dyreholdet fra handyr (avlstyre) til hundyr (avlsvier til udtagning af donor-æg). Dyretypen ændres derfor til flexgruppen "Alle kvæg; Dybstrøelse". For at overholde ammoniakdepositions krav til natur, reduceres produktionsarealet i stalden (Dalsgård 2) med 18 m², svarende til én boks. Det samlede produktionsareal reduceres dermed fra 1.979 til 1.961 m². Der er ingen gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbruget.

Kommunen har vurderet, hvilke arealer i staldene, der skal medregnes i produktionsarealet (Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C). I den forbindelse har Randers Kommune vurderet at servicebygningen ikke skal medregnes i produktionsarealet. Servicebygningen er på ca. 450 m² hvoraf hovedparten er mandskabsrum, laboratorie, depot og indgangsfaciliteter. Operationsrummet (OP), hvor kvierne opholder sig ved udtagning af donor-æg, udgør ca. 130 m². Opholdet er kortvarigt (ca. 4 timer). Ansøger har oplyst, at der kan opstaldes ca. 200 avlsvier i husdyrbrugets stalde. Der kan høstes æg fra en kvie ca. 1 gang i måneden. På årsbasis er belægningsgraden i OP-rummet dermed ((200*12) / 250 arbejdsdage) ca. 10 kvier dagligt i 4 timer. Randers Kommune vurderer at operationsrummet kan sidestilles med et malkerum og dermed ikke skal medregnes som produktionsareal. Operationsrummet vil lige som et malkerum være omfattet af krav om, at der foretages effektiv rengøring efter endt ophold jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 47.

Husdyrbrugets emission af ammoniak beregnes ud fra dyretype, staldsystem og størrelsen af produktionsarealet i staldene, samt overfladearealet af husdyrbrugets lagre af gødning. Husdyrbrugets emission af lugt beregnes alene ud fra produktionsarealet i staldene. Produktionsarealet er det areal i staldene, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Ved beregning af ammoniak- og lugt skal emissionsfaktorerne i tabel 1-3 i Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. A anvendes.

Det bemærkes, at kommunen (jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 42, stk. 2) ved vurderingen skal inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år. Dermed skal miljøpåvirkningen fra det ansøgte, også vurderes i forhold til husdyrbrugets miljøpåvirkning for 8 år siden (8 års-drift).

Udover produktionen på dette husdyrbrug har ansøger husdyrproduktion på en række andre ejendommen. Der er tale om adskilte husdyrbrug på hver deres selvstændige ejendomme. Husdyrbrugene er ikke teknisk forbudne og da de heller ikke er forureningsmæssigt forbundne jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 43, er det Randers Kommune vurdering, at denne miljøgodkendelse ikke skal omfatte produktionen på de øvrige ejendomme. I vurderingen er der lagt afgørende vægt på at de nye stalde framatrikuleres ejendommen Haldsømindevej 4.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ansøger har redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de generelle krav og de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Ammoniak og staldindretning

I ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning af det emissionsniveau (BAT-krav) for ammoniak, der er opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Der beregnes et samlet BAT-krav for husdyrbrugets anlæg (stalde og gødningslagre) ud fra emissionsfaktorerne i Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Det samlede BAT-krav er beregnet til 1.647 kg N/år. Husdyrbruget vurderes at leve op til det beregnede BAT-niveau, da husdyrbrugets samlede ammoniakfordampning er beregnet til 1.647 kg N/år, jf. ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk.

Det er en forudsætning for ammoniakberegningerne, at husdyrbrugets stalde er indrettet med de oplyste staldsystemer. Det er en forudsætning, at størrelsen og fordelingen af husdyrbrugets produktionsareal er i overensstemmelse med det oplyste. Endelig er det en forudsætning at der er en god staldhygiejne. Der er stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Placering

I forhold til Retningslinjerne i Kommuneplan 2021 er husdyrbrugets anlæg beliggende

- i et område, som er udpeget som landbrugsområde,

- uden for særlige landskabelige-, geologiske- eller kulturhistoriske interesseområder,
- uden for kirkebyggelinjer, fredninger, skovbyggelinjen, strandbeskyttelseslinjen, sø- og åbeskyttelseslinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen og beskyttede sten- og jorddiger,
- uden for lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder,
- uden for naturområder og mulige naturområder, herunder også internationale naturbeskyttelsesområder.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget er placeret uden for områder, hvor landskabelige og kulturhistoriske hensyn i særlig grad skal varetages. Den nye tilbygning (servicerum) opføres som en 14 m forlængelse af en eksisterende bygning bag eksisterende skærmende beplantning. Det vurderes, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af landskabelige og kulturhistoriske værdier og at der ikke er grundlag for at stille skærpende vilkår til beplantning eller projektets udformning og placering.

Natur

For projektet gælder følgende:

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning er beregnet til 1.647 kg N/år i ansøgt drift og 475 kg N/år i nudrift og 8 års-drift.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 1-natur (Egeblandskov i Haslund Skov) ligger ca. 9 km fra staldanlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 2-natur (overdrev m504-01-ov ved Hals Sø) ligger ca. 1 km sydøst for staldanlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 3-natur er to overdrev (m514-02-ov og m514-03-ov) som ligger henholdsvis 55 og 130 m øst for staldanlægget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrbrugloven fastlægger, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N/ha år, 0,4 kg N/ha år eller 0,2 kg N/ha år, afhængig af kumulation

med andre husdyrbrug i nærområdet. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 2-natur.

For øvrige heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere.

I en slugt øst for husdyrbrugets anlæg, ligger der to overdrev på henholdsvis ca. 1,5 ha (m514-02-ov) og ca. 1,3 ha (m514-03-ov). Der er tale om to lange smalle naturområder, som ligger i forlængelse af hinanden. Afstanden mellem overdrevene er ca. 40 m og de er adskilt af en vej der gennemskærer slugten. Vegetationen imellem de to naturområder er ikke karakteristisk for overdrev (domineret af især stor nælde og almindelig hundegræs). Det er Randers Kommunes vurdering at overdrevene ikke er funktionelt sammenhængende og dermed skal vurderes som kategori 3-natur.

Randers Kommune har senest besigtiget overdrevene i juni 2025 med henblik på at fastslå deres afgrænsning og tålegrænser (se bilag 3). Tålegrænsen for det nordlige overdrev (m514-02-ov) er vurderet til 15 kg N/ha år. Tålegrænsen for det sydlige overdrev (m514-03-ov) er vurderet til henholdsvis 15 kg N/ha år (delområde 3) og 8 kg N/ha år (delområde 2 og 1).

Merdepositionen af ammoniak på m514-03-ov (delområde 2 og 1) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til henholdsvis 1,0 og 0,5 kg N/ha år. Da merdepositionen er 1,0 kg N/ha år eller derunder, er Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau overholdt.

Merdepositionen af ammoniak på overdrev m514-02-ov og m514-03-ov (delområde 3) er beregnet til over 1,0 kg N/ha år (henholdsvis 2,3 og 1,6 kg N/ha år). Husdyrbrugets totale ammoniakbelastning af overdrev m514-02-ov og m514-03-ov (delområde 3) er beregnet til henholdsvis 3,3 og 2,3 kg N/ha år. Baggrundsbelastningen i området er 10,2 kg N/ha år. Dermed er den samlede ammoniakpåvirkning 13,5 og 12,5 kg N/ha år og naturområdernes tålegrænser (15 kg N/ha år) er ikke overskredet.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 3 natur.

For øvrig natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af ovennævnte kategorier, gælder, at udvidelsen ikke må medføre en tilstandsændring. Nærmeste øvrige § 3-naturområder er en eng og en sø beliggende ca. 345 m syd for anlægget. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til højst 0,1 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af søen eller engen.

Skærpet beskyttelsesniveau

Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som overholder Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning. Der er derfor ikke grundlag for at skærpe Husdyrbruglovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rasteplasser. Det tillægges vægt, at Randers Kommune med undtagelse af Odderen ikke har kendskab til forekomst af disse arter indenfor en afstand af 1.500 meter fra staldanlægget, og at merpåvirkningen af potentielle levesteder (vandhuller mv.) med ammoniak indenfor denne afstand ikke er væsentlig, jf. ovenstående. Desuden tillægges vægt, at Hals Sø, som Odderen potentielt kan være tilknyttet, ikke vurderes nævneværdigt påvirket af ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Lugt

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrbruglovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Beboelser som ejes af ansøger selv og beboelser med landbrugspligt er ikke omfattet af Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau. Samtidig beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. Se tabel 3.

	Lugtgeneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Adresse / by
Byzoneområde:	247 m	615 m	Assentoft
Beboelse i samlet bebyggelse	160 m	1.278 m	Ebeltoftvej 10

	Lugtgeneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Adresse / by
Beboelse uden for samlet bebyggelse	78 m	435 m	Haldsømindevej 2

Tabel 3: Lugtgeneafstand sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Nærmeste byzone, nærmeste beboelse i samlet bebyggelse og nærmeste beboelse udenfor samlet bebyggelse er beliggende væsentligt længere væk end geneafstanden. Dermed er Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt overholdt.

Herudover bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder.

Husdyrbrugets øvrige aktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

Støv

På husdyrbruget er de primære støvkilder:

- Strøelse
- Transport
- Markarbejde
- Håndtering af foder

Afstanden fra anlægget til nærmeste nabobeboelse er ca. 390 m.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det vurderes, at der ikke umiddelbart foregår aktiviteter på husdyrbruget, som kan give anledning til væsentlige støvgener. I forbindelse med høst og ved transport af halm/foder kan der dog være periodiske støvgener.

Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2021 er udpeget som landbrugsområde. Gener fra landbrug i disse områder må, efter Randers Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis de kan henføres til almindelige landbrugsaktiviteter. Randers

Kommune vurderer, at støv fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omboende.

Støj

På husdyrbruget forekommer primært følgende støjklender:

- Kompressor
- Højtryksrenser
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Afstanden fra nærmeste driftsbygning til nabo er ca. 390 m. Indkørslen til ejendommen er beliggende ca. 300 m fra naboejendommen. Støjende aktiviteter søges begrænset til dagtimerne (normal arbejdstid).

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget og nabobeboelserne ligger som tidligere nævnt i et område, der ifølge Kommuneplan 2021 for Randers Kommune er udpeget som landbrugsområde.

Staldanlæg ligger i god afstand til naboer, og husdyrbruget vurderes ikke at give anledning til et støjniveau, der er højere, end der almindeligvis må forventes i et landbrugsområde.

Umiddelbart vurderes, at støjklenderne vil kunne overholde støjgrænserne for "Type 3 - Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Det bemærkes, at disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Randers Kommune har stillet vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse med de anbefalede støjgrænser for at fastholde anlægget på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

Rystelser

Der kan muligvis forekomme vibrationer fra køretøjer i forbindelse med transporter.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Der er god afstand til nabobeboelser og det vurderes ikke aktuelt at stille krav til lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.

Transport/vejforhold

Transporter til og fra staldanlægget fordeler sig primært på følgende typer:

Transporter med lastbil			
	Nudrift	Ansøgt	Tidspunkt
Dyr ud	12	12	Hver måned, hverdage kl. 7-18
Dyr ind	12	26	Hver 14. dag, hverdage kl. 7-18
DAKA	4	4	Få dyr der dør. Afhentning på hverdage hele døgnet
Foder	12	12	Hver måned, hverdage kl. 7-18
Diverse	12	12	Hver måned, hverdage kl. 7-18
Gødning	52	52	Ugentligt, hverdage
Transporter med traktor			
Husdyrgødning	52	52	Ugentligt til Ebeltoftvej 16
Grovfoder	104	52	
I alt	260	222	

Avlsskvier har et lavere foderforbrug end avlstyre og der forventes derfor færre transporter i ansøgt drift. Det er oplyst at transporter til/fra anlægget så vidt muligt vil ske på hverdage indenfor normal arbejdstid (kl. 7-18). I forbindelse med sæsonbetonede transporter (høst og udkørsel af gødning) kan der forekomme kørsel efter kl. 18 og før kl. 7.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det samlede antal transporter (<1 pr. dag i gennemsnit) vurderes at være af begrænset omfang.

Det vurderes desuden, at adgangsvejene til anlægget ligger hensigtsmæssig i forhold til nabobeboelser. Randers Kommune vurderer således, at husdyrbruget ikke vil medføre gener fra transport og trafik.

Det bemærkes, at færdsel på offentlig vej, herunder også privat fællesvej ikke kan reguleres i miljøtilladelsen, men reguleres af Færdselsloven og håndhæves af politiet.

Lys

Lyset i staldene er tændt efter behov. Om natten er der natbelysning. Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer. Udendørsbelysning ved porte og døre er udstyret med sensorer. Der forekommer ingen kraftig udendørs belysning af pladser.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Da der udelukkende forekommer almindelig udendørs belysning og ikke opsættes kraftige projektører til belysning af bygninger, pladser m.v., vurderes det at der ikke vil være væsentlige lysgener for naboer eller trafik.

Fluer og skadedyr

Det er oplyst, at bekæmpelse af fluer og skadedyr vil ske efter de gældende retningslinjer.

Der er desuden indgået serviceaftale med privat skadedyrsbekæmper om bekæmpelse af rotter.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Fluer i store mængder kan give anledning til gener hos naboer. For at undgå masseforekomster af fluer er det afgørende, at der på produktionsanlægget er en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne.

Erfaringsmæssigt opstår større forekomst af fluer typisk på landbrug med dybstrølessystemer og på utildækkede møddinger. Husdyrbruget anvender dybstrølessystemer, men har ingen møddingsplads. Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår om at fluebekæmpelse skal ske efter de gældende retningslinjer. Randers Kommune vurderer, at risikoen for væsentlige fluegener herefter er begrænset.

Afstandskrav

Ifølge Husdyrbrugloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen må stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, ikke etableres inden for nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 4.

Afstandskravene i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse eller ændring, der medfører øget forurening. Afstandskravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 gælder for etablering af nye beholdere til flydende husdyrgødning.

	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Husdyrbruglovens § 6: Nabobeboelse, byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt område til boliger	Ca. 380 m.	50 m
Husdyrbruglovens § 7: Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper	1.000 m	10 m
Husdyrbruglovens § 8: Ikke-almene vandforsyningsanlæg	>500 m	25 m
Husdyrbruglovens § 8: Almene vandforsyningsanlæg	>1.000 m til Assentoft Vandværk	50 m
Husdyrbruglovens § 8: Vandløb (herunder dræn) og søer	• Ca. 500 m til vandløb • Ca. 600 m til sø • > 15 m til dræn iflg. Ansøger	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Offentlig vej og privat fællesvej	20 m til Haldsømindevej (servicrum)	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m.	25 m
Husdyrbruglovens § 8: Beboelse på samme ejendom	Ca. 19 m	15 m
Husdyrbruglovens § 8: Naboskel	Ca. 10 m (Haldsømindevej 1)	30 m
Husdyrbruglovens § 8: Åbne vandløb og søer >100 m ²	-	100 ¹ m
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22: Nabobeboelse	-	300 ² m
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22: § 7 natur	-	300 ³ m

¹Gælder ved etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

²Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr.

³Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruglovens § 6:

Ifølge Husdyrbruglovens § 6 er der forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt foretage udvidelser og ændringer af husdyrbrug, hvis det medfører forøget forurening, inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger. Det eksisterende anlæg overholder afstandskravet på 50 m.

Husdyrbruglovens § 7:

Ifølge Husdyrbruglovens § 7 er der desuden forbud mod at etablere, udvide og ændre husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug der ligger i en afstand på mindre end 10 meter til nærmere bestemt sårbar natur, jf. Husdyrbruglovens § 7. Som det fremgår af tabel 4, ligger bygningsdelene mere end 1.000 meter fra sårbar natur.

Husdyrbruglovens § 8:

Afstandskravene gælder kun hvis der samtidig sker en forøgelse af forureningen fra den pågældende bygning (stald, gødningsopbevaringsanlæg og lignende).

Som det fremgår af tabel 4, er afstandskravet på 30 m til naboskel ikke overholdt, idet den nordligste stald (Dalsgård 1) ligger ca. 10 m fra skel. Skift fra "avlstyre" til flexgruppe "alle kvæg" medfører forøget lugt- og ammoniakemission. Beboelsen på naboejendommen (Haldsømindevej 1) ligger 405 m nord for stalden. Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt og for ammoniak er jf. ovenstående vurderinger overholdt. Haldsømindevej 1 ejes desuden af ansøger selv og bygningen 25 m nord for beboelsen anvendes som karantænestald for kvæg. Det vurderes, at den forøgede forurening i stalden (Dalsgård 1) ikke vil påføre naboejendommen gener.

Randers Kommune meddeler hermed dispensation (jf. Husdyrbruglovens § 9. stk. 3) til afstandskravet på 30 m til naboskel. Der er lagt afgørende vægt på, at der er tale om en eksisterende, lovligt opført bygning. Det vurderes, at der ikke er begrundelse for at stille skærpende vilkår i forbindelse med dispensationen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22:

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 skal nye beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra nabobeboelser.

Desuden skal alle nye beholdere for flydende husdyrgødning være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra de i Husdyrbruglovens § 7 angivne naturtyper. I stedet for fast overdækning kan der anvendes en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, som en teknologi, der kan erstatte fast overdækning.

Der opføres ikke ny beholder for flydende husdyrgødning og afstandskravene er derfor ikke relevante.

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Husdyrbruglovens § 6-8 og Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22.

Opbevaring/ håndtering af husdyrgødning

Den producerede dybstrøelse afhændes direkte fra staldene. Der er ingen opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets gødning håndteres og opbevares forsvarligt og at udkørsel af gødning under vejrmæssige forhold, som ikke egner sig til udbringning, kan undgås.

Restvand / overfladevand

Restvand fra bedriften bortskaffes på følgende måde:

- Restvand fra vask af stalde/ servicerum ledes til opsamlingstank.
- Tagvand fra staldene ledes til faskine.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af restvand sker miljømæssigt forsvarligt og har ikke fundet anledning til at stille skærpende vilkår.

Affald

Ejendommens affald består af husholdningsaffald, som afleveres via den kommunale ordning.

Metalaffald afhentes af skrothandler en gang om året. Lysstofrør, pærer, batterier, medicinrester, kanyler og tomme medicinflasker opbevares i containere og afleveres til kommunal modtagestation.

Døde dyr overdækkes og placeres ved indkørslen indtil DAKA afhenter.

Resterende affald (landbrugsplast) afleveres på genbrugsplads via erhvervsordningen.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af affald sker miljømæssigt forsvarligt, og at affaldshierarkiet er iagttaget.

I den forbindelse bemærkes, at virksomhedens affald sorteres, opbevares og bortskaffes i henhold til Randers Kommunes regulativ for bortskaffelse af erhvervsaffald.

Randers Kommunes regulativer og forskrifter på affaldsområdet og den generelle lovgivning vurderes at være tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker en væsentlig miljøpåvirkning som følge af virksomhedens affaldshåndtering.

Olie- og kemikalier

Husdyrbruget har en fyringsolietank og en dieselolietank.

Der opbevares ikke sprøjtemidler, kemikalier eller spildolie på husdyrbruget.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Indretning, etablering og drift af olietanke reguleres af Olietankbekendtgørelsen.

Randers Kommune vurderer, at Olietankbekendtgørelsens krav til indretning er tilstrækkelig til at minimere risikoen for spild/lækager på husdyrbruget.

Uheld

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med følgende:

- Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.
- Opbevaring og håndtering af kemikalier og olieprodukter.

Der forekommer ikke oplag af stoffer i sådanne mængder, at husdyrbruget er omfattet af Risikobekendtgørelsen.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune har stillet en række vilkår, der sammen med de generelle regler på området vurderes at minimere risikoen for uheld eller skadelige virkninger, hvis der skulle ske uheld. Således er der bl.a. stillet vilkår til husdyrbrugets gødningshåndtering.

Offentliggørelse

Partshøring

Der ligger ingen nabobeboelser inden for lugtkonsekvensområde (298 m).
Orientering om udkast til miljøtilladelse blev fremsendt til matrikulære naboer den 13. juni 2025. Fristen til at kommentere udkastet var den 27. juni 2025.

Vejdirektoratet har svaret, at de ikke har bemærkninger til det ansøgte projekt.

Der indkom desuden høringssvar fra en nabo (Birkelundsvej 7) om trafik på den private fællesvej. Trafik på privat fællesvej kan ikke reguleres i tilladelse efter Husdyrbrugloven (se vurdering herover).

De indkomne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer i miljøtilladelsen.

Offentliggørelse af tilladelsen

Tilladelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside www.randers.dk den 30. juni 2025, som er tilladelsens dato.

Følgende er underrettet om tilladelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Matrikulære naboer
- Foreningen Greenpeace Danmark, info.dk@greenpeace.org
- Danmarks Naturfredningsforening, dnranders-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, jankarnoe@gmail.com
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, randers@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, trvest@stps.dk

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. Husdyrbruglovens § 76.

Hvem kan klage?

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- afgørelsens adressat,
- miljø- og fødevareministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og
- enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Foreninger og organisationer som nævnt i Husdyrbruglovens §§ 85-87

Hvordan klager jeg?

«Du/I» klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes herefter gennem Klageportalen til Randers Kommune.

Klagen skal være indgivet inden fire uger efter denne afgørelse er meddelt - **senest den 28. juli 2025**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Randers Kommune i Klageportalen.

Når «du/I» klager, skal «du/I» betale et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. «Du/I» betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen.

«Du/I» kan læse mere om klagens behandling på [Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside](#).

Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?

Hvis «du/I» ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal «du/I» sende en begrundet anmodning herom til Randers Kommune via e-mail landbrug@randers.dk eller med almindelig post til Randers Kommune, Teknik og Miljø, Laksetorvet, 8900 Randers C, att. Landbrug. Randers Kommune videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter, om «du/I» kan blive fritaget.

Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?

Når en klage modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet, bliver der oprettet en sag i nævnets journalsystem.

Sagens parter orienteres om Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstid, om persondataloven og om frist for fremsættelse af yderligere bemærkninger til sagen.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen straks kan tages i brug, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve afgørelsen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt jf. Husdyrbruglovens § 90.

Selvom der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Bilag:

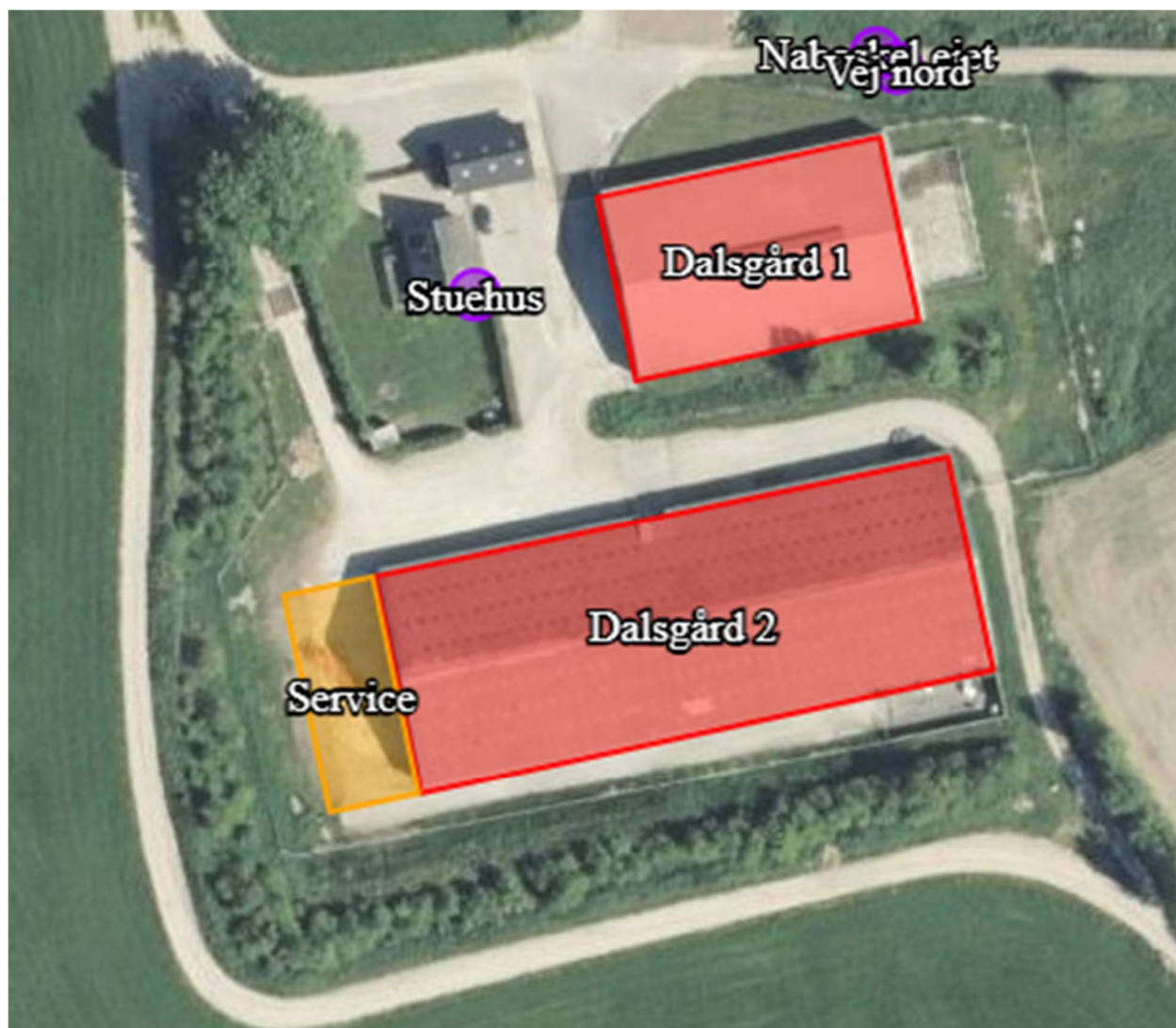
Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Skitser over produktionsareal

Bilag 3: Notat vedr. tålegrænser for overdrev

Bilag 1 – Situationsplan

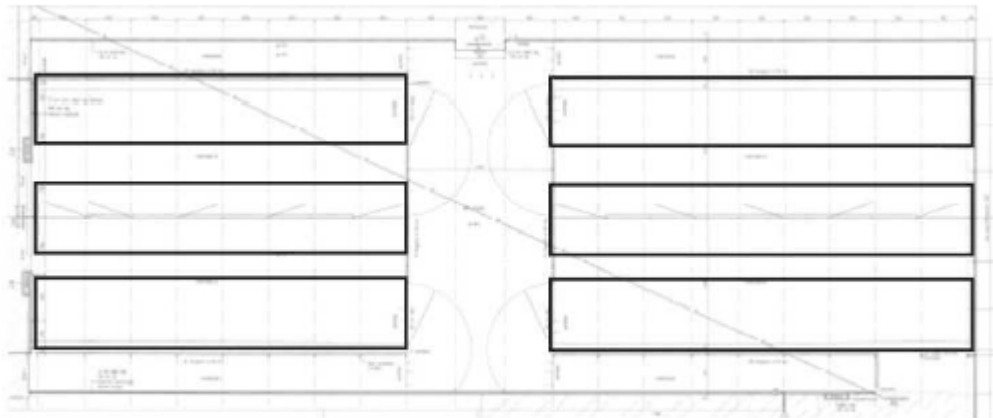
Haldsømindevej 4

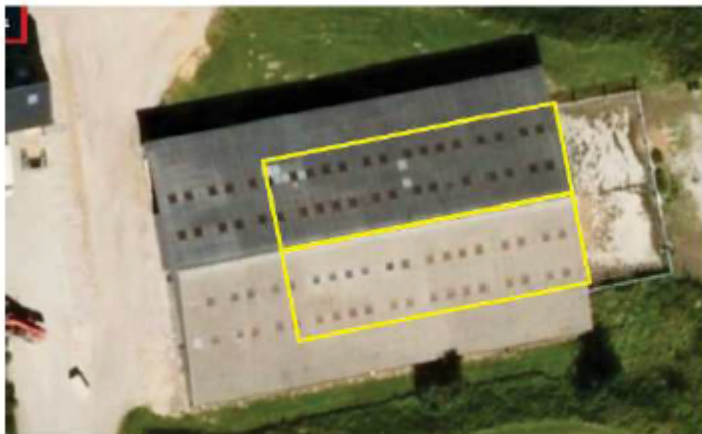
Bilag 2

Produktionsarealer

Staldtegning Dalsgaard II 72 bokse i nudrift og 71 bokse i ansøgt

Bokse på Dalsgaard 1 måler 10x32m i alt 2 stk

Notat - Vurdering af tålegrænser for ammoniakdeposition ved Haldsømindevej 4, 8960 Randers SØ

Sagsnavn: NBL § 3 Meddelelse § 3 status, overdrev Haldsømindevej 4, matr.nr. 14a, 35b, Assentoft By, Essenbæk
Sagsnummer: 01.05.08-G01-3-24
Skrevet af: Johannes Nybro Udsen
E-mail: jnu@randers.dk
Forvaltning: Randers Kommune
Dato: 4. juni 2025

Vurdering af tålegrænser for overdrev m514-02-ov og m514-03-ov

På baggrund af en ny godkendelse til husdyrbrug ved Haldsømindevej 4, 8960 Randers SØ har Randers Kommune vurderet tålegrænser for ammoniakdeposition for to nærliggende overdrev på matr.nr. 14a og 35b Assentoft By, Essenbæk. De to overdrev er navngivet m514-02-ov (matr.nr. 14a Assentoft By, Essenbæk) og m514-03-ov (matr.nr. 35b Assentoft By, Essenbæk).

Det nordlige overdrev m514-02-ov

For det nordlige overdrev blev der d. 15. august 2024 fundet flg. arter:

Aftenpragtstjerne, Ager-tidsel (#), Almindelig hundegræs, Almindelig hvene (S), Almindelig hønsetarm, Almindelig kongepen (S), Almindelig røllike, Almindelig syre (S), Almindelig torskemund, Bidende ranunkel, Blåhat (*), Bugtet kløver (*), Burre-snerre (#), Draphavre (#), Døvnælde (#), Eng-gedeskæg, Eng-rottehal, Fløjlgræs, Glat burre, Græsbladet fladstjerne (*), Grå-bynke (#), Gul snorre (*N), Gyldenrisslægten, Gåsepotentil, Hanekroslægten, Hare-kløver, Horse-tidsel (#), Hvid okseøj, Hvid-kløver (#), Hvidtjørnslægten, Håret høgeurt (*N), Lancet-vejbred, Lav ranunkel (#), Liden klokke (*N), Mark-forglemmigej, Muse-vikke (*), Prikbladet perikon, Ranunkelslægten, Rejnfan (#), Rød svingel, Rødknæ, Skov-fyr (#), Skvalderkål (#), Stor nælde (#), Sølv-potentil, Valmueslægten, Vejmælkebøtte (#) og Vild kørvel (#)

Der er tale om et overdrev, der udgør en del af en naturlig slugt i landskabet, med tydelig grøftning i bunden af slugten og pletvise fugtigbundsplanter i det lavest liggende partier. Overdrevet blev besøgt i 2023 og 2024. Her blev naturtilstanden vurderet til ringe i 2023 og 2024, og det blev vurderet, at truslerne var, at dele af overdrevet var ved at gro til i hurtigt voksende græsser.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet i alt 7 stjernearter og 14 problemarter. På plantelisten fra begge år er blandt andet blåhat, liden klokke og græsbladet fladstjerne blevet fundet. Hele overdrevet er dog truet af tilgroning af særligt draphavre og almindelig hvene. På arealet er der ikke karakteristiske arter for naturtyperne surt overdrev (6230), kalk overdrev (6210) eller tørt overdrev (6120). Vurderingen vil derfor baseres på det generelle tålegrænseniveau for overdrev som er på 6-20 kg N/ha/år.

Det sydlige overdrev m514-03-ov

Hele arealet er en sydvest vendt skråning med en sammenhængende overdrevsvegetation. På baggrund i forskelle i struktur og artssammensætning vurderer Randers Kommune, at overdrevet kan inddeles i tre områder (kaldet 1, 2 og 3 se figur 1).

Figur 1 - Luftfoto fra sommeren 2024. På baggrund i forskelle i struktur og den botaniske artssammensætning kunne overdrevsarealet m514-03-ov inddeles i tre områder (1, 2 og 3). Randers Kommune vurderede på baggrund af besigtigelsen at delareal 1 og 2 var af undertypen surt overdrev, hvorimod delområde 3 var et overdrev uden forekomst af en undertype. Arealet med grønt omrids fremstod særdeles næringspåvirket med dominans af arterne almindelig hundegræs, stor nælde, vild kørvel og ager-tidse. Randers Kommune vurderede at næringstilførslen kom fra marken som lå umiddelbart øst for overdrevet.

Overdrev 1

Arealet er en sydvest vendt skråning med en sammenhængende græs- og urterig vegetation, som jævnfør DCE's registreringsskema¹ er karakteristisk for overdrev.

Ved besigtigelsen blev følgende arter observeret:

Blæresmælde, blåhat (*), eng-brandbæger, fløjlsgræs (S), mark-frytle (S*), blød hejre, hindbær (S#), almindelig hundegræs, almindelig hvene (S), håret høgeurt (NS*), mark-krageklo (*), almindelig kvik (#), vildkørvel (#), mirabel, vej-mælkebøtte (#), prikbladet perikon, almindelig pimpinelle (*), sølv-potentil, knold-ranunkel (*), lav ranunkel (#), rødknæ (S), almindelig røllike, kruset skræppe (#), burre-snerre (#), gul snerre (N*), sand-star (NS*), blød storkenæb (#), fåre-svingel (NS*), rød svingel, almindelig syre (S), ager-tidse (#),

¹ [Registreringsskema](#)

lancet-vejbred, foder-vikke, muse-vikke (*), tofrøet vikke (#), mark ærenpris, hejrenæb, glansbladet hæg (#), forskelligfarvet forglemmigej, en art fra slægten ranunkel samt en art fra slægten hønsetarm.

N: N-følsom art, S: sur bund, #: problem-/invasivart, *: værdifuld art.

Der er tale om et overdrev, der udgør en del af en naturlig slugt i landskabet. Overdrevet er blevet besigtiget i 2023 og 2025. Her blev naturtilstanden vurderet til moderat (III) både i 2023 og i 2025, og det blev vurderet, at truslerne var tilgroning og næringsstofpåvirkning fra nærliggende marker.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet i alt 10 stjernearter og 11 problemarter. Overdrevet er truet af tilgroning med græsser.

Jævnfør DCE's registreringsskema for overdrev blev der observeret 9 arter karakteristisk for sur bund, heriblandt *fåre-svingel* som jævnfør DCE's beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet², er en karakteristisk art for surt overdrev.

De karakteristiske arter er arter hvis tilstedeværelse viser, at et areal med meget stor sandsynlighed hører til den relevante naturtype. De karakteristiske arter indtager ligeledes en juridisk særstilling ved at være listet i EU's fortolkningsmanual (Intpretation Manual of European Union Habitats).

Randers Kommune vurderer på den baggrund at delområde 1 er et overdrev af undertypen surt overdrev. Vurderingen vil derfor baseres på tålegrænseniveauet for surt overdrev som er på 6-10 kg N/ha/år.

Overdrev 2

Arealet er en sydvest vendt skråning med en sammenhængende vegetation, som jævnfør DCE's registreringsskema er karakteristisk for overdrev. En mindre del af arealet fremstår næringspåvirket (grønt omrids på figur 1) med dominans af arterne almindelig hundegræs, stor nælde, vild kørvel og ager-tidsel.

Ved besigtigelsen blev følgende arter observeret:

Eng-brandbæger, grå-bynke (#), mark-bynke, fløjlsgæs (S), blød hejre, almindelig hundegræs, almindelig hvene (S), håret høgeurt (NS*), almindelig hønsetarm, hare-kløver, almindelig kongepen (S), vild kørvel (#), vej-mælkebøtter (#), stor nælde (#), prikbladet perikon, sølv potentil, bidende ranunkel, knold ranunkel (*), rødknæ (S), almindelig røllike, kruset skræppe (#), gul snerre (N*), sand-star (NS*), almindelig stedmoderblomst (S#), *fåre-svingel* (NS*), rød svingel, almindelig syre (S), lancet vejbred, foder vikke, tofrøet vikke (#), plænekransemos, hulbladet fedtmos samt en art af slægten hvidtjørn.

N: N-følsom art, S: sur bund, #: problem-/invasivart, *: værdifuld art.

Der er tale om et overdrev, der udgør en del af en naturlig slugt i landskabet. Overdrevet blev besigtiget i 2023 og 2025. Her blev naturtilstanden vurderet til moderat (III) både i 2023 og i 2025, og det blev vurderet, at truslerne var tilgroning og næringsstofpåvirkning fra nærliggende marker.

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet i alt 5 stjernearter og 6 problemarter. Overdrevet er truet af tilgroning med græsser.

² [Habitatbeskrivelser 2016](#)

Jævnfør DCE's registreringsskema for overdrev blev der observeret 9 arter karakteristisk for sur bund, heriblandt *fåre-svingel* som jævnfør DCE's beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet², er en karakteristisk art for surt overdrev.

De karakteristiske arter er arter hvis tilstedeværelse viser, at et areal med meget stor sandsynlighed hører til den relevante naturtype. De karakteristiske arter indtager ligeledes en juridisk særstilling ved at være listet i EU's fortolkningsmanual (Intpretation Manual of European Union Habitats).

Randers Kommune vurderer på den baggrund at delområde 2 er et overdrev af undertypen surt overdrev. Vurderingen vil derfor baseres på tålegrænseniveauet for surt overdrev som er på 6-10 kg N/ha/år.

Overdrev 3

Arealet er en sydvest vendt skråning med en sammenhængende vegetation, som jævnfør DCE's registreringsskema er karakteristisk for overdrev. En del af arealet er domineret af hundegræs og delområdet fremstår mere næringspåvirket end de to andre delområder.

Ved besigtigelsen blev følgende arter observeret:

Blåhat (*), eng-brandbæger, grå-bynke (#), fløjlsgræs (S), blød hejre, almindelig hundegræs, almindelig hvene (S), håret høgeurt (NS*), vild kørvel, vej-mælkebøtter (#), stor nælde (#), prikbladet perikon, knold-ranunkel (*), almindelig røllike, kruset skræppe (#), gul snerre (N*), almindelig syre (S), ager-tidsel (#), lancet-vejbred, foder-vikke, muse-vikke (*), forskelligfarvet forglemmigej, en art af slægten hvidtjörn samt en art af slægten rose.

Randers Kommune vurderer på baggrund af besigtigelsen, at delområde 3 er et overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, men at der ikke var forekomst af en undertype. Arealets naturtilstand blev vurderet til at være ringe (IV).

Der er ikke fundet forekomster af særligt sjældne eller truede arter på arealet, men der blev fundet i alt 5 stjernearter og 5 problemarter. Overdrevet er truet af tilgroning med græsser. På arealet er der ikke fundet karakteristiske arter for naturtyperne surt overdrev (6230), kalk overdrev (6210) eller tørt overdrev (6120). Vurderingen vil derfor baseres på det generelle tålegræsniveau for overdrev, som er på 6-20 kg N/ha/år.

Beskrivelse og vurdering af tålegrænser

Reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om ammoniakbeskyttelsesniveauet for kategori 3-natur skal administreres i lyset af reglerne i naturbeskyttelseslovens § 3 og den hertil knyttede praksis (se Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse 21/03580, 21/03581 af d. 28. februar 2025).

Det følger af Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis i sager efter husdyrbrugsloven, at der i forhold til kategori 3-natur, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som udgangspunkt ikke vil være tale om en tilstandsændring – eller en væsentlig påvirkning på miljøet – såfremt den samlede ammoniakpåvirkning (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusive merdepositionen) og baggrundsbelastningen) af naturområdet efter godkendelse af det ansøgte ligger inden for eller under et konkret fastsat tålegrænseinterval, inden for det generelle tålegrænseinterval for den pågældende naturtype. Derimod vil der som udgangspunkt være tale om en tilstandsændring – og dermed en væsentlig virkning på miljøet – hvis den samlede ammoniakpåvirkning af naturområdet med det ansøgte projekt overskrider den øvre tålegrænse i det konkret fastsatte tålegrænseinterval.

Ved vurderingen af, om en udvidelse af et husdyrbrug kan medføre væsentlig virkning på kategori 3-natur, eller natur, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, må der dog tages udgangspunkt i, om det ansøgte, vil indebære en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller derunder til naturområdet, idet dette

beskyttelsesniveau som alt overvejende hovedregel må antages at være tilstrækkeligt til at undgå væsentlige miljøpåvirkninger med ammoniak.

De nedenstående konkrete vurderinger af tålegrænserne er foretaget ved støtte i en beregning af den relative placering af den beregnede Ellenberg Næringsindikator-middelværdi for arealet og finde den tilsvarende relative placering i det fastsatte tålegrænseinterval for den pågældende naturtype, jf. [notatet "Opdatering af empirisk baserede tålegrænser" af DCE](#).

Ellenbergs Næringsindikator (N) er et udtryk for vegetationens tilpasning til mængden af tilgængelige næringsstoffer på voksestedet. Indikatoren tager udgangspunkt i Ellenberg's indikatorværdier³ der er biologiske vurderinger af plantearters optimum langs de vigtigste økologiske gradienter, herunder næringsrigdom. Indikatorværdierne er på en skala fra 1-9. Forekomst af en planteart med indikatorværdien 1 indikerer, at der er en begrænset mængde næringsstoffer tilgængeligt for planternes vækst. Forekomst af en planteart med indikatorværdien 9 indikerer at lokaliteten er særdeles næringsrig. Ved at tage gennemsnittet af indikatorværdien for en artsliste kan man få en indikation af, hvilke miljøforhold artssammensætningen er tilpasset.⁴

Hvis den gennemsnitlige Ellenberg N værdi er på 1-3 er det en indikation på at et areal er næringsfattigt. Hvis den gennemsnitlige Ellenberg N værdi er på 4-6 er det en indikation på at et areal er moderat næringsrigt. Hvis den gennemsnitlige Ellenberg N værdi er på 7-9 er det en indikation på at et areal er næringsrigt.

Dokumentationscirklen (5 meter cirkel) placeres ifølge praksis på det bedste sted på § 3 arealet, hvilket viser arealets potentiale og sårbarhed overfor næringspåvirkning. Plantelisten for dokumentationscirklen skal derfor bruges til beregning af § 3 arealets Ellenberg N værdi. Det er dog ikke et krav ved registrering af § 3-beskyttede naturtyper, at der laves en intensiv besigtigelse med dokumentationscirkel og derfor hænder det, at den mangler. Hvis der mangler en dokumentationscirkel, bruges den generelle planteliste for arealet til beregning af Ellenberg N værdien og til vurdering af arealets tålegrænse.

Beskrivelse og vurdering af tålegrænser for det nordlige overdrev m514-02-ov

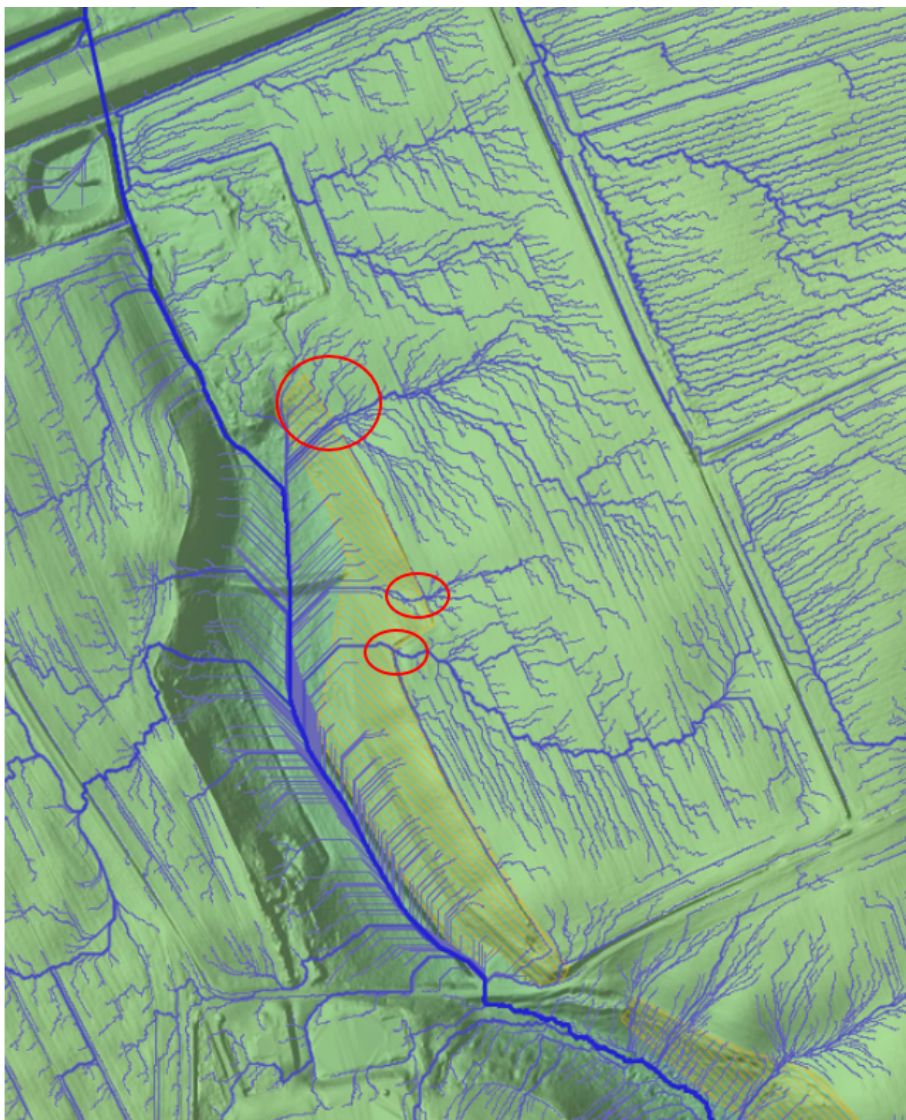
Overdrevet er beliggende på skrånende terræn med en mark i omdrift beliggende umiddelbart øst og nord for overdrevet. Jævnfør højdekurverne og strømningsvejene i området (se figur 2) strømmer der markvand mv. med kvælstof tre steder på overdrevet (markeret med rødt på figur 2).

Randers Kommune vurderer dog, at eftersom overdrevet er beliggende på skrånende terræn kan vandets løb/siven ske relativt hurtigt og jævnfør strømningsvejene fordeles kvælstoffet fra den nærliggende mark ikke jævnt på hele naturarealet.

Randers Kommune vurderer dermed, at betydelige dele af naturarealet ikke modtager en væsentlig mængde kvælstof som følge af overfladeafstrømning fra den nærliggende mark. Randers Kommune vurderer derfor, at den atmosfæriske deposition fra husdyrbruget, i højere grad end kvælstofbelastning fra overfladeafstrømning, er af betydning for naturtilstanden af overdrevet og dets delområder.

³ Ellenberg, H., Weber, H. E., Düll, R., Wirth, V., Werner, W. & Paulißen, D.: 1992, 'Zeigerwerte von Pflanzen in Mitteleuropa', Scripta. Geobot. 18, 1-258.

⁴ [NOVANA - Ellenbergs næringsindikator](#)

Figur 2 - Kort fra SCALGO Live. Kortet viser vandets strømningsveje i området (strømningsoplandet var sat til 50 m²). De røde cirkler markerer de områder hvor vandet fra den nærliggende mark strømmer ind i overdrevet (m514-02-ov).

Overdrevets naturtilstand vurderes til at være ringe (IV).

Da der er tale om et overdrev uden forekomst af undertyper vil vurderingen baseres på det generelle tålegrænseniveau for overdrev som er på 6-20 kg N/ha/år.

Der blev fundet 48 plantearter på overdrevet, men kun 43 arter indgik i beregningen af Ellenberg N værdien for overdrevet. Det er ikke muligt at finde Ellenberg N-værdier for planter på slægtsniveau, eller for bestemte arter der ikke er undersøgt, og derfor indgår disse ikke i beregningen (det drejer sig i forbindelse med det aktuelle areal om Hvidtjørnslægten, Hanekroslægten, Valmueslægten, Gyldenrisslægten og Ranunkelslægten).

Ellenberg værdierne for planterne på den generelle planteliste for hele overdrevet ligger mellem 2-9. 19% af plantearterne har en Ellenberg N-værdi på 1-3, 58% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 4-6 og 23% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 7-9.

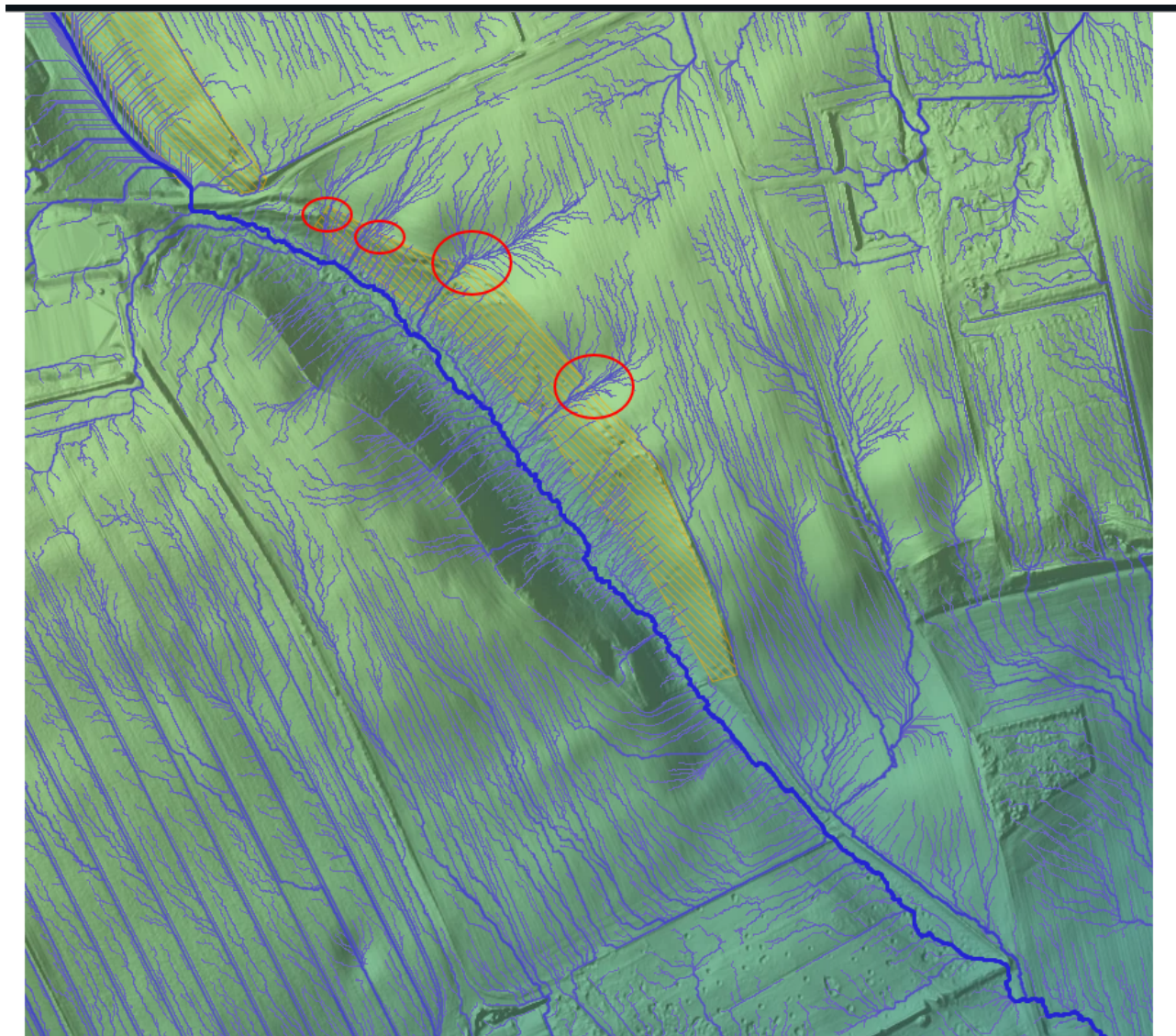
Den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for overdrevet er på 5,1 hvilket indikerer, at arealet er moderat næringsrigt. Arealets naturtilstand vurderes dog til at være ringe. Randers Kommune vurderer derfor, at tålegrænsen er over midten af tålegrænseintervallet for overdrev. **For det nordlige overdrev (m514-02-ov) er det Randers Kommunes vurdering, at tålegrænsen for, hvornår der sker en tilstandsændring, er 15 kg N/ha/år.**

Beskrivelse og vurdering af tålegrænser for det sydlige overdrev m514-03-ov

Overdrevet er beliggende på skrånende terræn med en mark i omdrift beliggende umiddelbart øst for overdrevet. Jævnfør højdekurverne og strømningsvejene i området (se figur 3) strømmer der markvand mv. med kvælstof fire steder på overdrevet (markeret med rødt på figur 3).

Randers Kommune vurderer dog, at eftersom overdrevet er beliggende på skrånende terræn, kan vandets løb/siven ske relativt hurtigt, og jævnfør strømningsvejene fordeles kvælstoffet fra den nærliggende mark ikke jævnt på hele naturarealet. F.eks. er der ikke afstrømning fra marken til overdrev 1, og kun et enkelt sted for overdrev 2.

Randers Kommune vurderer derfor, at betydelige dele af naturarealet ikke modtager en væsentlig mængde kvælstof som følge af overfladeafstrømning fra den nærliggende mark. Randers Kommune vurderer på den baggrund, at den atmosfæriske deposition fra husdyrbruget, i højere grad end kvælstofbelastning fra overfladeafstrømning, er af betydning for naturtilstanden af overdrevet og dets delområder.

Figur 3 – Kort fra SCALGO Live. Kortet viser vandets strømningsveje i området (strømningsoplandet var sat til 50 m²). De røde cirkler markerer de områder hvor vandet fra den nærliggende mark strømmer ind i overdrevet (m514-03-ov).

Beskrivelse og vurdering af tålegrænse for overdrev 1

Jævnfør strømningsvejene i området (se figur 3) er der ikke en afstrømning af markvand og dermed kvælstof fra den omkringliggende mark til overdrev 1.

Overdrevets naturtilstand vurderes til at være moderat (III).

Da der er tale om et surt overdrev, vil vurderingen baseres på det generelle tålegrænseniveau for surt overdrev, som er på 6-10 kg N/ha/år.

Der blev fundet 41 plantearter på overdrevet, men kun 38 arter indgik i beregningen af Ellenberg N-værdien for overdrevet. Det er ikke muligt at finde Ellenberg N-værdier for planter på slægtsniveau, eller for bestemte arter der ikke er undersøgt og derfor indgår disse ikke i beregningen (det drejer sig i forbindelse med det aktuelle areal om glansbladet hæg, ranunkelslægten samt hønsetarmslægten).

Ellenberg værdierne for planterne på den generelle planteliste for hele overdrevet ligger mellem 2-8. 26% af plantearterne har en Ellenberg N-værdi på 1-3, 63% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 4-6 og 11% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 7-9.

Den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for overdrev 1 er på 4,5, hvilket indikerer, at arealet er moderat næringsrigt. Naturtilstanden blev ligeledes vurderet til at være moderat (III). Randers Kommune vurderer derfor, at tålegrænsen er i midten af intervallet for sure overdrev. **For overdrev 1 er det Randers Kommunes vurdering, at tålegrænsen for, hvornår der sker en tilstandsændring, er 8 kg N/ha/år.**

Beskrivelse og vurdering af tålegrænse for overdrev 2

Jævnfør strømningsvejene i området (se figur 3) er der et enkelt sted hvor der er afstrømning af markvand og dermed kvælstof fra den omkringliggende mark til overdrev 2. Ved besigtigelsen blev dette også konstateret ved en dominans af almindelig hundegræs, stor nælde, vild kørvel og ager-tidsel indenfor det grønne omrids på figur 1. Den resterende del af arealet fremstod mere moderat næringsrigt.

Overdrevets naturtilstand blev vurderet til at være moderat (III).

Da der er tale om et surt overdrev vil vurderingen baseres på det generelle tålegrænseniveau for surt overdrev, som er på 6-10 kg N/ha/år.

Der blev fundet 31 plantearter og 2 mosarter på overdrevet, men kun 30 arter indgik i beregningen af Ellenberg N værdien for overdrevet. Det er ikke muligt at finde Ellenberg N-værdier for planter på slægtsniveau, eller for bestemte arter der ikke er undersøgt og derfor indgår disse ikke i beregningen (det drejer sig i forbindelse med det aktuelle areal om plænekransemos, hulbladet fedtmos samt hvidtjørnsslægten).

Ellenberg værdierne for planterne på den generelle planteliste for hele overdrevet ligger mellem 2-8. 27% af plantearterne har en Ellenberg N-værdi på 1-3, 63% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 4-6 og 10% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 7-9.

Den gennemsnitlige Ellenberg N værdi for overdrev 2 er på 4,3, hvilket indikerer, at arealet er moderat næringsrigt. Naturtilstanden blev ligeledes vurderet til at være moderat (III). Randers Kommune vurderer derfor, at tålegrænsen er i midten af intervallet for sure overdrev med moderat tolerance. **For overdrev 2 er det Randers Kommunes vurdering, at tålegrænsen for, hvornår der sker en tilstandsændring, er 8 kg N/ha/år.**

Beskrivelse og vurdering af tålegrænse for overdrev 3

Jævnfør strømningsvejene i området (se figur 3) er der en større afstrømning af markvand og dermed kvælstof fra den omkringliggende mark til overdrev 3 end der er til de andre delområder på overdrev m514-03-ov. Denne del af overdrevet var ligeledes flere steder domineret af almindelig hundegræs.

Arealets naturtilstand blev vurderet til at være ringe (IV).

Da der er tale om et overdrev uden forekomst af undertyper vil vurderingen baseres på det generelle tålegrænseniveau for overdrev som er på 6-20 kg N/ha/år.

Der blev fundet 24 plantearter på overdrevet, men kun 22 arter indgik i beregningen af Ellenberg N værdien for overdrevet. Det er ikke muligt at finde Ellenberg N-værdier for planter på slægtsniveau, eller for bestemte arter der ikke er undersøgt og derfor indgår disse ikke i beregningen (det drejer sig i forbindelse med det aktuelle areal om en art af slægten hvidtjörn samt en art af slægten rose).

Ellenberg værdierne for planterne på den generelle planteliste for hele overdrevet ligger mellem 2-8. 14% af plantearterne har en Ellenberg N-værdi på 1-3, 72% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 4-6 og 14% af de fundne arter har en Ellenberg N-værdi på 7-9.

Den gennemsnitlige Ellenberg N-værdi for overdrev 3 er på 4,7, hvilket indikerer, at arealet er moderat næringsrigt. Naturtilstanden vurderes dog til at være ringe (IV). Randers Kommune vurderer derfor, at tålegrænsen er over midten af intervallet for overdrev. **For overdrev 3 er det Randers Kommunes vurdering, at tålegrænsen for, hvornår der sker en tilstandsændring, er 15 kg N/ha/år.**